Minister
Spraw Zagranicznych

BM.6003.11.2025 / 5
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Adama Bodnara na 44. posiedzeniu Senatu w dniu 29 października 2025 r., skierowane do Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska oraz do Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Zagranicznych Radosława Sikorskiego w związku z 75-leciem Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, poniżej przedstawiam odpowiedzi na pytania.

1.W jakim terminie planowane jest przyjęcie przez rząd Rzeczypospolitej projektu ustawy o wykonywaniu wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka?

Przyjęcie tej ustawy zostało wskazane przez rząd na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej jako część planu działania, Action Plan, służącego przywracaniu praworządności w Polsce. Zgodnie z informacją w wykazie prac legislacyjnych rządu przyjęcie projektu UD 177 przewidziane było na III kwartał 2025 r. Przygotowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych projekt ustawy o wykonywaniu orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (UD177) znajduje się obecnie na końcowym etapie rządowego procesu legislacyjnego. W ramach tych prac odbyły się szerokie konsultacje, w tym konsultacje publiczne, w trakcie których zarówno przedstawiciele administracji rządowej, jak i organizacji trzeciego sektora zgłosili wiele uwag, co pokazało zarówno zainteresowanie projektem, jak i zaangażowanie wielu podmiotów w wysiłki na rzecz wzmocnienia systemu wdrażania standardów wynikających z orzecznictwa Trybunału w Polsce. Analiza wszystkich uwag oraz uzgodnienia były procesem czasochłonnym, co wpłynęło na niemożność dochowania założonego wcześniej terminu przyjęcia projektu przez Radę Ministrów, jednak pozwoliło na przygotowanie poprawionego i bardziej odpowiadającego na potrzeby procesu wykonywania orzeczeń ETPC aktu prawnego. Projekt ustawy był dyskutowany podczas posiedzenia Stałego Komitetu Rady Ministrów w dniu 16 października 2025 r. i po wprowadzeniu ostatnich poprawek trafi ponownie pod obrady tego gremium (najprawdopodobniej w dniu 20 listopada 2025 r.). Mamy nadzieję na zakończenie rządowego etapu procesu legislacyjnego do końca 2025 r. Należy podkreślić, że projektowana ustawa stanowi priorytet dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz całego rządu, pozwoli na usprawnienie procesu wykonywania orzeczeń ETPC w Polsce, a przede wszystkim przyczyni się do wzmocnienia systemu ochrony praw człowieka w Polsce, czego beneficjentem będzie polskie społeczeństwo.

2. Czy rząd Rzeczypospolitej popiera działania służące niezwłocznemu przystąpieniu Unii Europejskiej do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka

i kontynuuje w tym zakresie działania podjęte w okresie prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej?

W ramach administracji rządowej temat przystąpienia Unii Europejskiej do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka koordynowany jest przez Ministerstwo Sprawiedliwości (resort ten odpowiada na „unijną" część tego procesu). We właściwości Ministerstwa Spraw Zagranicznych pozostają kwestie przygotowań Rady Europy do akcesji UE do Konwencji – w tym zakresie negocjacje porozumienia akcesyjnego na forum Rady Europy zostały zakończone. Ministerstwo Spraw Zagranicznych ze swojej strony niezmiennie popiera i wspiera działania służące niezwłocznemu przystąpieniu UE do Konwencji. Ponadto zauważa, że kwestia dążenia UE do związania się Europejska Konwencją Praw Człowieka wynika bezpośrednio z Traktatu z Lizbony, który Polska ratyfikowała w 2009 r.

3. Jakie działania służące wzmocnieniu i ochronie systemu konwencji podjęło lub planuje podjąć Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zwłaszcza w świetle zobowiązań wynikających z deklaracji w Rejkiawiku z 16 i 17 maja 2023 r.?

Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach działań własnych służących upowszechnieniu systemu ochrony praw człowieka ustanowionego Europejską Konwencją Praw Człowieka i jego wzmocnienia, przede wszystkim: - organizuje coroczne międzynarodowe konferencje pn. Warszawskie Seminarium Praw Człowieka, poświęcone prawom człowieka i standardom ich ochrony w systemie Rady Europy, których celem jest wspieranie dyskusji eksperckiej na temat rozwoju mechanizmów tej ochrony na poziomie krajowym i europejskim; - opracowuje coroczne raporty z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę (zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 Zarządzenia nr 73 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2007 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka), które są publikowane na stronie internetowej MSZ, a wiele poprzednich edycji było również publikowanych w formie książkowej. Raporty stanowią nie tylko sprawozdanie z działań podejmowanych na rzecz wykonania orzeczeń ETPC w danym roku, ale też prezentują działalność Pełnomocnika MSZ ds. postępowań przed ETPC w zakresie upowszechniania standardów wynikających z Konwencji oraz orzecznictwa Trybunału, a także zawierają dodatkowe informacje mogące pomóc te standardy przybliżyć wszystkim zainteresowanym oraz poszerzyć ich wiedzę nt. procesu wykonywania wyroków (m.in. załączniki do raportu, omawiające wszystkie orzeczenia zapadłe w sprawach polskich w danym roku oraz wskazujące na potrzeby zmian w prawie lub praktyce w celu wykonania wyroków; prezentacja danych statystycznych wraz z ich omówieniem). Raporty stanowią również egzemplifikację apelu z Deklaracji z Rejkiawiku o podkreślenie roli parlamentów krajowych w procesie wykonywania orzeczeń – ich geneza tkwi we wniosku sformułowanym w dezyderacie sejmowym z 2012 r., raporty są również przesyłane do Sejmu i Senatu oraz rozpatrywane przez właściwe komisje parlamentarne; - przygotowuje publikacje upowszechniające konwencyjne standardy ochrony praw człowieka (np. publikacje poseminaryjne, publikacje ww. dorocznych raportów z wykonywania); w razie potrzeby – uczestniczy w wykładach, seminariach i konferencjach, organizuje wizyty studyjne oraz wizyty oficjalne i robocze przedstawicieli Rady Europy (w samym 2024 r. – Prezesa ETPC, Komisarza Praw Człowieka RE, wizyty robocze Departamentu Wykonywania Wyroków ETPC Sekretariatu RE); - zapewnia koordynację procesu wykonywania orzeczeń ETPC w Polsce poprzez przewodniczenie pracom międzyresortowego Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który

stanowi forum wymiany poglądów także z przedstawicielami innych podmiotów zaangażowanych w proces wykonywania, w tym także z przedstawicielami parlamentu, sądownictwa oraz społeczeństwa obywatelskiego; w ramach koordynacji MSZ zapewnia także wsparcie podmiotom bezpośrednio odpowiedzialnym za wykonanie wyroku, w tym również w zakresie działań upowszechniających (m.in. poprzez weryfikację tłumaczeń wyroków ETPC na j. polski); - aktywnie uczestniczy w pracach i spotkaniach sieci koordynatorów ds. wykonywania wyroków ETPC, utworzonej w ramach Rady Europy w odpowiedzi bezpośrednio na Deklarację z Rejkiawiku; - włącza się w realizację apelu z Deklaracji z Rejkiawiku o wzmocnienie synergii pomiędzy poszczególnymi elementami konwencyjnego systemu ochrony praw człowieka, m.in. poprzez zapewnienie reprezentacji zarówno przed Trybunałem na etapie skargowym, jak i przed Komitetem Ministrów RE na etapie wykonywania orzeczeń ETPC, uczestniczenie w dialogu na szczeblu politycznym w zakresie funkcjonowania systemu konwencyjnego oraz udział w pracach Komitetu Sterującego RE ds. Praw Człowieka, który wypracowuje i precyzuje konwencyjne standardy ochrony praw człowieka na poziomie międzyrządowym; - opracowało projekt ustawy o wykonywaniu orzeczeń ETPC (zob. odp. na pytanie nr 1), która wpisuje się w postulat wyrażony w Deklaracji z Rejkiawiku w zakresie wzmocnienia skutecznego nadzoru nad procesem wykonywania wyroków w celu zapewnienia pełnej, skutecznej i sprawnej implementacji ostatecznych orzeczeń Trybunału.

Z wyrazami szacunku

z up. Władysław Teofil Bartoszewski
Sekretarz Stanu
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/